

La pluja

(ALDC, III, 665. La pluja)

El ‘fenomen atmosfèric consistent a caure aigua dels núvols’ es deia en llat. cl. *IMBER*, que va ser substituït per *PLUVIA*, modificat en *PLŪIA* en llat. vg., mot que, a través de **PLUOIA* i **PLUIA*, va donar *plu[ɜ]a*, amb les var. *pluija* 120, 121, 124, 129, 140, amb segregació de iod; *putja* 186; *p[ɫ]uja* 118; *plu[dʒ]a*, *p[ɫ]u[dʒ]a* 115; *p[r]u[dʒ]a* 85, amb canvi de *pl-* > *pr-* en alg., com *plaça* > *p[r]aça*, *plaer* > *p[r]aier*; *plu[tʃ]a*, *p[ɫ]u[tʃ]a* 93, en pron. apitxada; *piutxa* 108, amb vocalització de [ɫ], com en l’it. *pioggia*; a notar la var. anòmala [pl’otʃa] que apareix solament en el fraseologisme “Posta [r’otʃa], ponent o [pl’otʃa]” 168, amb timbre forçat per la rima. Aquest mot tradicional ha estat substituït en

àrees del bal. i el val. per *aigua* (var. val. [‘ajwa], [‘awja]; bal. *aig[o]*, *aig[u]*), però apareix sovint fossilitzat en el sintagma *aigua de pluja* (var. bal. *aigua de pruja*, per rotacisme de *l*, o *de puja* 77) referit a l’‘aigua recollida a la cisterna’, dita també *aigua del cel*, *aigua de canal* 82, *aigua del plogut* 155 i *àuia plogúa* 160, 168; un altre substituït és *ploguda* (var. *pl[ə]guda* 43, *plogúa* 189, *p[ɫ]oguda* 90, 99, 102; *plovida* 100, amb canvi de sufix) o una forma verbal: *ploure* 158, *plòurer* 177, *plou* 82 (*plou bona aigua* 146), *p[ɫ]ou* 106.

Són mots normatius *pluja* i *ploguda*, des del *DG_I*, 1932.

